

II. PRAVOSUĐE

Kantonalno tužilaštvo Tuzla

Signatura fonda: BiH-ATKT/KTT

Vremenski raspon građe: 1946 – 2007.

Količina građe: 357 knj. (12 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži upisnike i imenike navedenog tužilaštva, ali i upisnike i imenike općinskih tužilaštava, čiju je građu Arhiv preuzeo nakon reformi sudstva i ukidanja općinskih tužilaštava 2003. i 2006. godine, kao i upisnike i povjerljive protokole koji se odnose na Oblasno i Okružno javno tužilaštvo Tuzla, te Opštinsko tužilaštvo Brčko.

Serije u fondu:

1. Okružno javno tužilaštvo Tuzla
2. Oblasno javno tužilaštvo
3. Kantonalno tužilaštvo Tuzla
4. Opštinsko/Općinsko tužilaštvo Tuzla
5. Opštinsko tužilaštvo Gradačac
6. Opštinsko tužilaštvo Gračanica
7. Opštinsko tužilaštvo Lukavac
8. Opštinsko tužilaštvo Kladanj
9. Opštinsko tužilaštvo Kalesija
10. Opštinsko tužilaštvo Brčko

Valorizacija fonda: 3

Iako je građa u fondu necjelovita, važna je jer predstavlja svjedočanstvo o postojanju tužilaštava, kao pravnog djelovanja na regionalnom i općinskom nivou, kako u ukvirima socijalističkog društvenog uređenja, radničkog samoupravljanja, udruženog rada i njihovim specifičnostima, tako i u vremenu tranzicije.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sreden

Dostupnost: ograničena

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1946 –

Historijat stvaraoca fonda:

Kantonalno tužilaštvo Tuzla postoji od 1946. godine. Od formiranja je imalo više naziva: Oblasno javno tužilaštvo, Okružno javno tužilaštvo, Kantonalno tužilaštvo Tuzla.

Kantonalni sud Tuzla

Signatura fonda: BiH-ATKT/KST

Vremenski raspon građe: 1945 – 1985.

Količina građe: 74 knj., 434 pov. (50 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži upisnike i imenike navedenog suda, kao i krivične predmete.

Serije u fondu:

1. Krivični predmeti
2. Knjige

Valorizacija fonda: 3

Iako je građa u fondu necjelovita, važna je jer predstavlja svjedočanstvo o postojanju sudstva i pravne prakse na regionalnom i općinskom nivou, kako u ukvirima socijalističkog društvenog uređenja, radničkog samoupravljanja, udruženog rada i njihovim specifičnostima, tako i u vremenu tranzicije.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sreden

Dostupnost: ograničena

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: . – .

Historijat stvaraoca fonda:

Kotarski sud Tuzla*

Signatura fonda: BiH-ATKT/KST

Vremenski raspon građe: 1884 – 1943.

Količina građe: 2 knj., 3 sv., 100 kut. (26 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži sudske spise koji se odnose na građanske, starateljske, ostavinske i krivične parnice i ovrhe.

Serije u fondu:

1. Građanski predmeti
2. Ovrhe
3. Krivični predmeti
4. Ostavinske rasprave

Valorizacija fonda: 3

Sačuvana građa može poslužiti kao izvor za pručavanje djelovanja suda na području Tuzle, ilustrujući zaštitu prava građana.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski i njemački

Pismo u građi: latinica, ćirilica, gotica

Arhivistička informativna pomagala: SP

Stepen sređenosti: nesređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1882 – 1943.

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Kotarski ured
2. Kotarski sud

Historijat stvaraoca fonda:

*Naredbom o ustrojstvu i djelokrugu kotarskih ureda i okružnih oblasti u Bosni i Hercegovini, Zemaljska vlada 1882. godine osniva kotarske urede i okružne oblasti. Kotarski uredi su vršili upravne, finansijske i pravosudne poslove, pa su imali zvanje kotarskih sudova. Kotarski ured je bio podređen okružnoj oblasti. Na čelu ureda bio je kotarski predstojnik ili njegov zamjenik, a svi drugi službenici su im bili podređeni. Osim toga što su bili na čelu, oni su vodili i nadgledali ukupno poslovanje ureda i za to bili neposredno odgovorni nadležnoj oblasti. Naredbom Zemaljske vlade Bosne i Hercegovine od 1906. godine, umjesto kotarskih ureda, kao sudova (za poslove pravosuđa) i kotarskih ureda kao gruntovničkih oblasti, nastaju samostalni kotarski sudovi. Kotarskim sudom upravljao je kotarski sudac, koji je vršio sve poslove, osim šerijatskih. Neposredni službeni nadzor nad kotarskim sudovima vršili su okružni sudovi i njihovi predsjednici. Godine 1929, na osnovu *Zakona o uređenju redovnih sudova u Kraljevini SHS*, kotarski sudovi se pretvaraju u sreske sudove zadržavajući dotadašnju teritorijalnu nadležnost. Na osnovu zakonske odredbe Ministarstva pravosuđa NDH o izricanju sudova i sudaca i upotrebi čistog hrvatskog jezika kod sudova (od 18. IV 1941. godine) redovni sudovi, sreski, okružni i apelacioni sud dobijaju nazive kotarski sud, sudbeni stol i banski stol. Po ovoj zakonskoj odredbi, svi suci i stranke, usmeno i pismeno, moraju upotrebljavati "čisti" hrvatski jezik.*

Kotarski šerijatski sud Tuzla*

Signatura fonda: BiH-ATKT/KŠST

Vremenski raspon građe: 1894 – 1944.

Količina građe: 1 knj., 16 kut. (5 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži sudske spise, ostavinske rasprave, spise o bračnim odnosima, rješenja, akte Kotarskog ureda kao suda i razne spise na arapskom jeziku.

Serije u fondu:

1. Sudski spisi (R)

2. Spisi u bračnim odnosima (P)
3. Ostavinski spisi – smrtovnice (Os, O)
4. Razni spisi na arapskom jeziku

Valorizacija fonda: 3

Sačuvana građa može poslužiti kao izvor za proučavanje djelovanja suda na području Tuzle, ilustrujući zaštitu prava građana.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski, njemački i arapski

Pismo u građi: latinica, gotica, arapsko

Arhivistička informativna pomagala: AP

Stepen sredenosti: arhivistički sreden

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1882 – 1943.

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Kotarski ured kao šerijatski sud
2. Kotarski šerijatski sud

Historijat stvaraoca fonda:

Osnivanjem kotarskih ureda kao sudova, od 1882. godine postoji i Kotarski ured kao šerijatski sud čiji su poslovi bili u vezi sa šerijatskim pravom.

Naredbom o ustrojstvu i djelokrugu šerijatskih sudova (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu, godina 1883, Sarajevo) počinje, u okviru kotarskih ureda kao sudova, njihova djelatnost. Po ovoj naredbi, u nadležnost šerijatskih sudova spadali su:

- poslovi, koji se odnose na muhamedansko ženidbeno pravo, ako su i muž i žena muhamedanskog vjerozakona, i to bez razlike, da li se radi o imovinsko-pravnim ili drugim poslovima;
- u isto tolikom opsegu raspravljanje i rješavanje u svim poslovima, koji se tiču prava i dužnosti između muhamedanskih roditelja i djece;
- raspravljanje ostavštine muhamedanaca i dijeljenje ostavštine, ukoliko se ova sastoji od mulk-imetka (pokretni imetak i nepokretnine, koje se broje kao vrst mulka [milč]);
- raspravljanje i rješavanje o svim tužbama glede ostavštine i u ime dijeljenja ostavštine, koje se odnose na vrstu ostavštine, zatim o tužbama koje se tiču zapisa, (što se testamentom ostavlja za dobrotvorne svrhe, pojedinim osobama), ili drugih odredaba učinjenih za slučaj smrti.

Kod šerijatskih sudova, u prvoj molbi, sudio je šerijatski sudac kao inokosni sudac, a u drugoj molbi odlučivalo je vijeće četvorice sudija, pod predsjedništvom predsjednika Vrhovnog suda (Šerijatski vrhovni sud).

Naredba kojom se proširuje nadležnost šerijatskih sudova u muhamedanskim ostavinskim poslovima (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu, godina 1885, Sarajevo), odredila je okolnosti u kojima šerijatski sudovi moraju sprovesti ostavinsku raspravu:

- ako među nasljednicima ima maloljetnih, umobolnih ili uopće takvih osoba koje spadaju pod tutorstvo ili kurateluz;
- ako su nasljednici sudu nepoznati ili ako nasljednika nema;

- ako je od onih, za koje se drži da će im na temelju ugovora, naredbe posljednje volje ili zakona nasljedstvo pripasti, jedan ili drugi odsutan;
- ako se nasljedstvo sastoji iz nepokretnih dobara.

Godine 1906. Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu donijela je *Naredbu o ustrojenju (organizaciji) kotarskih sudova u Bosni i Hercegovini* (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu, godina 1906, Sarajevo) kojom je poslove Kotarskog ureda kao šerijatskog suda, počelo obavljati odjeljenje Kotarskog suda pod nazivom Kotarski šerijatski sud. Odluke je donosio po činu najstariji šerijatski sudac, koji je bio dužan i potpisivati otpravke šerijatskog suda, što su određeni za stranke. Ovom naredbom kotarski sudovi su izašli iz nadležnosti kotarskih i okružnih predstojnika, a službeni nadzor nad njima vršili su okružni sudovi, Vrhovni sud, te Zemaljska vlada. Iste godine donesena je *Naredba o ovlaštenju šerijatskih sudova da mogu ovjeravati potpise stranaka islamske vjere* (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu, godina 1906, Sarajevo) koja je šerijatskim sudovima dala mogućnost ovjeravanja potpisa i muhurova muslimana na svim ispravama svake vrste.

U periodu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1929. godine donesen je *Zakon o uređenju redovnih sudova za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca* (Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, br. I–LXII, prvo polugode, 1929) na osnovu kojeg su kotarski sudovi promijenili naziv u sreske sudove, te je Kotarski šerijatski sud postao odjeljenje Sreskog suda i dobio naziv Sreski šerijatski sud.

Donesen je i *Zakon o uređenju šerijatskih sudova i o šerijatskim sudijama* (Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, br. I–LXII, prvo polugode, 1929), a u njihovu nadležnost spadali su slijedeći predmeti:

- predmeti bračnog prava, ako su muž i žena islamske vjere ili ako je brak sklopljen pred šerijatskim sudom, odnosno, pred licem ovlašćenim od šerijatskog suda, i to bez razlike da li se tiču imovinsko-pravnih ili drugih pitanja iz bračnog odnosa;
- u istom opsegu svi predmeti, koji se odnose na prava i dužnosti između roditelja i djece (ovdje se broje i sporovi o tome da li je dijete rođeno u zakonitom braku);
- raspravljanje i dioba zaostavština muslimana;
- tužbe, koje se tiču zaostavština, ukoliko su po srijedi pitanja prava naslijeđa i valjanosti odredbe učinjene za slučaj smrti;
- postavljanje staratelja maloljetnim muslimanima i stavljanje punoljetnih muslimana pod starateljstvo, kao i ukidanje starateljstva i proglašavanje maloljetnih muslimana punoljetnim;
- proglašavanje muslimanskih lica umrlim;
- svi sporovi koji se odnose na prava i dužnosti, što se osnivaju na vakufskom svojstvu jednog imanja, koliko nije vakufsko svojstvo samo sporno, kao i sporovi o tome, da li je po šerijatsko-pravnim propisima naredbom posljednje volje ili pravnim poslom među živima zasnovan vakuf.

Sreski šerijatski sudovi bili su ovlašćeni i da ovjeravaju potpise muslimanskih lica.

Donošenjem *Zakonske odredbe o izricanju osuda, o nazivima sudova i sudaca i o upotrebi čistog hrvatskog jezika kod sudova* (Zbornik zakona i naredaba Nezavisne Države Hrvatske, 1941. godina, svezak I–XII, broj 1 – 1258, godište I) dotadašnji nazivi redovnih sudova “sreski, okružni i apelacioni sud” mijenjaju se i glase: “kotarski sud, sudbeni stol i banski stol”, svi suci i stranke moraju usmeno i u svojim pismenim sastavcima upotrebljavati čisti hrvatski jezik, bez obzira na zakonske stručne izraze, a tuđice svugdje izbjegavati i gdje god je to moguće zamijeniti hrvatskim narodnim izrazima. Na prijedlog Ministarstva pravosuđa i bogoštovlja proglašena je *Zakonska odredba o izmjeni Zakona o uređenju šerijatskih sudova i o šerijatskim sucima* od 31. marta 1929. godine (Zbornik zakona i naredaba Nezavisne Države Hrvatske, 1941. godina, svezak I–XII, broj 1 – 1258, godište I) po kojoj ovo ministarstvo svojom naredbom, kod svakog kotarskog suda, kod koga se, s

obzirom na broj muslimana, za to ukaže potreba, može osnovati kotarski šerijatski sud kao posebno odjeljenje kotarskog suda. Za područja kod kojih ovo posebno odjeljenje ne bude osnovano, Ministarstvo je svojom naredbom moglo odrediti kojim kotarskim šerijatskim sudovima će ta područja pripadati.

Predsjedništvo NR Bosne i Hercegovine donijelo je 1946. godine *Zakon o ukidanju šerijatskih sudova na području NR Bosne i Hercegovine* kojim su ukinuti svi sreski šerijatski sudovi i Vrhovni šerijatski sud pri Vrhovnom sudu Bosne i Hercegovine, tako da su o svim predmetima, koji su spadali u nadležnost šerijatskih sudova, od tada raspravljali narodni sudovi (ukoliko za to nisu nadležni drugi organi narodne vlasti). Sve spise, arhivu, upisnike, inventare i kancelarijski pribor sreskih šerijatskih sudova preuzeli su sreski sudovi, a nadležnosti, spise, arhivu i upisnike Vrhovnog šerijatskog suda preuzeli su Vrhovni sud Bosne i Hercegovine, s tim da su sidžile i vjerske knjige predali Ministarstvu pravosuđa NR Bosne i Hercegovine ("Sl. list NR BiH", br. 10/46 i 12/46).

Sreski sud Tuzla*

Signatura fonda: BiH-ATKT/SST

Vremenski raspon građe: 1920 – 1941.

Količina građe: 4 knj., 74 kut. (20 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži građanske, krivične, ostavinske i starateljske parnice, ovrhe, naplate poreza i sudska osiguranja.

Serije u fondu:

1. Ovrhe
2. Građanski predmeti
3. Krivični predmeti
4. Ostavinske i starateljske rasprave

Valorizacija fonda: 3

Sačuvana građa može poslužiti kao izvor za proučavanje djelovanja suda na području Tuzle, ilustrujući zaštitu prava građana.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica

Arhivistička informativna pomagala: SP

Stepen sredenosti: nesređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1920 – 1941.

Historijat stvaraoca fonda:

Na osnovu *Zakona o uređenju redovnih sudova u Kraljevini SHS* od 1929. godine, Kotarski sud je dobio naziv Sreski sud, zadržavši dotadašnju teritorijalnu nadležnost ("Sl. novine Kraljevine SHS" br. 20 – X od 25. januara 1929. godine). Sreskim sudom je upravljao starješina suda, a sudsku vlast je vršio sudija pojedinac. Ovaj sud je vršio sudsku vlast u

prvom stepenu: građanskim parnicama, trgovačkim i mjeničnim predmetima, vanparničnim predmetima i predmetima izvršenja, vodio zemljišne (baštinske, hipotekarne) knjige i rješavao pitanje zemljišnih stvari. Protiv odluke Sreskog suda, u drugom stepenu, odlučivao je Okružni sud, a u trećem stepenu Kasacioni sud. *Zakonskom odredbom Ministarstva pravosuđa NDH o izricanju sudova i sudaca i upotrebi čistog hrvatskog jezika kod sudova* od 18. IV 1941. godine, dotadašnji nazivi sreski, okružni i apelacioni sud se mijenjaju i dobijaju nazive: kotarski sud, sudbeni stol i banski stol. Tako je Sreski sud u Tuzli, na osnovu ove zakonske odredbe, prestao sa radom.

Sreski šerijatski sud Tuzla*

Signatura fonda: BiH-ATKT/SŠST

Vremenski raspon građe: 1924 – 1946.

Količina građe: 2 knj., 21 kut. (5 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži ostavinske parnice i popis spisa urudžbenog zapisnika.

Serije u fondu:

1. Ostavinske rasprave
2. Popis spisa urudžbenog zapisnika

Valorizacija fonda: 3

Iako je građa u fondu nepotpuna može poslužiti za proučavanje djelovanja ovoga suda na području Tuzle, ilustrujući zaštitu prava građana.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica

Arhivistička informativna pomagala: AP

Stepen sređenosti: arhivistički sređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1929– 1946.

Historijat stvaraoca fonda:

Na osnovu *Zakona o uređenju šerijatskih sudova i o šerijatskim sudijama u Kraljevini SHS*, u porodičnim i nasljednim predmetima muslimana, kao i u predmetima islamskih vakufa, sudsku vlast, u prvom stepenu, vršila su posebna odjeljenja sreskih sudova koji su nosili naziv Sreski šerijatski sud, a u drugom i posljednjem stepenu, posebna odjeljenja apelacionih sudova koji su nosili naziv Vrhovni šerijatski sud ("Sl. novine Kraljevine SHS", br. 73 – XXIX od 28. marta 1929. godine). Tako je u Tuzli počeo sa radom Sreski šerijatski sud Tuzla. Mjesna nadležnost Vrhovnog šerijatskog suda u Sarajevu obuhvatala je područja okružnih sudova u Banjaluci, Bihaću, Mostaru, Sarajevu, Travniku i Tuzli. Pomenutim zakonom, posebno odjeljenje, kao sreski šerijatski sud, postaviće se kod svakog sreskog suda na čijem području živi najmanje 5000 muslimana. Kod porodičnih i nasljednih predmeta muslimana, kao i predmeta islamskog vakufa, sudsku vlast u prvom stepenu je vršilo posebno odjeljenje sreskog suda pod nazivom Sreski šerijatski sud, a u drugom i posljednjem stepenu,

sudsku vlast su vršila posebna odjeljenja apelacionih sudova pod nazivom Vrhovni šerijatski sud čija je mjesna nadležnost obuhvatala područje okružnih sudova.

U nadležnost Sreskog šerijatskog suda spadali su slijedeći predmeti:

- predmeti bračnog prava, ako su muž i žena islamske vjere ili ako je brak sklopljen pred šerijatskim sudom, odnosno, pred licem ovlaštenim od šerijatskog suda, i to bez razlike da li se tiču imovinsko-pravnih ili drugih pitanja iz bračnog odnosa;
- u istom opsegu svi predmeti, koji se odnose na prava i dužnosti između roditelja i djece (ovdje se broje i sporovi o tome da li je dijete rođeno u zakonitom braku);
- raspravljanje i dioba zaostavština muslimana;
- tužbe, koje se tiču zaostavština, ukoliko su po srijedi pitanja prava naslijeđa i valjanosti odredbe učinjene za slučaj smrti;
- postavljanje staratelja maloljetnim muslimanima i stavljanje punoljetnih muslimana pod starateljstvo kao i ukidanje starateljstva i proglašavanje maloljetnih muslimana punoljetnim;
- proglašavanje muslimanskih lica umrlim;
- svi sporovi koji se odnose na prava i dužnosti, što se osnivaju na vakufskom svojstvu jednog imanja, koliko nije vakufsko svojstvo samo sporno, kao i sporovi o tome, da li je po šerijatsko-pravnim propisima naredbom posljednje volje ili pravnim poslom među živima zasnovan vakuf.

Sreski šerijatski sudovi imali su i ovlast da ovjeravaju potpise muslimanskih lica.

Sudsku vlast u Sreskom šerijatskom sudu vršio je šerijatski sudac pojedinac. Starješina Sreskog suda je, pored vođenja prepiske u administrativnim predmetima za Sreski šerijatski sud, vodio i nadzor nad cjelokupnim radom i osobljem ovog posebnog odjeljenja. Interesantno je da je starješina Sreskog suda mogao ovom odjeljenju narediti obavljanje poslova koji nisu u nadležnosti Sreskog šerijatskog suda. Proglašenjem *Zakonske odredbe o izricanju osuda, nazivima sudova i sudaca i upotrebi čistog hrvatskog jezika kod sudova* iz 1941. godine, nazivi (do tada redovnih sudova) sreski, okružni i apelacioni sud se mijenjaju u nazive kotarski sud, sudbeni stol i banski stol.

Predsjedništvo NR Bosne i Hercegovine donijelo je 1946. godine *Zakon o ukidanju šerijatskih sudova na području NR Bosne i Hercegovine* kojim su ukinuti svi sreski šerijatski sudovi i Vrhovni šerijatski sud pri Vrhovnom sudu Bosne i Hercegovine, tako da su o svim predmetima, koji su spadali u nadležnost šerijatskih sudova, raspravljali narodni sudovi (ukoliko za to nisu nadležni drugi organi narodne vlasti). Sve spise, arhivu, upisnike, inventare i kancelarijski pribor sreskih šerijatskih sudova preuzeli su sreski sudovi, a nadležnosti, spise, arhivu i upisnike Vrhovnog šerijatskog suda su preuzeli Vrhovni sud Bosne i Hercegovine, s tim da su sidžile i vjerske knjige predali Ministarstvu pravosuđa NR Bosne i Hercegovine ("Sl. list NR BiH", br. 10/46 i 12/46).

Sreski sud Banovići

Signatura fonda: BiH-ATKT/SSB

Vremenski raspon građe: 1956 – 1964.

Količina građe: 14 knj., 22 pov. (10 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži građanske parnice, krivične i vanparnične predmete, zamolnice, predmete istrage i pomilovanja, upisnike i imenike.

Serije u fondu:

1. Građanski predmeti
2. Parnični i vanparnični predmeti
3. Predmeti istrage
4. Predmeti pomilovanja
5. Knjige

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Banovića može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sreden

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1955 – 1964.

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Sreski sud u Litvi
2. Sreski sud u Banovićima

Historijat stvaraoca fonda:

Narodna skupština NR Bosne i Hercegovine, na sjednici Republičkog vijeća održanoj 20. decembra 1955. godine donijela je odluku o osnivanju Sreskog suda u Litvi (*Odluka o osnivanju, ukidanju, sjedištu i teritorijalnoj nadležnosti sreskih i okružnih sudova na području NR Bosne i Hercegovine* – “Sl. list NRBiH“, br. 28/55), za područje opština: Litva, Turija i Vozuća, koji 1958. godine dobija naziv Sreski sud u Banovićima za područje opštine Banovići (“Sl. list NRBiH“, br. 43/58). Godine 1964. (“Sl. list SRBiH“, br. 6/64) dobija naziv Opštinski sud u Banovićima.

Sreski sud Gradačac*

Signatura fonda: BiH-ATKT/SSG

Vremenski raspon građe: 1883 – 1962.

Količina građe: 92 knj., 10 pov. (8 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži knjige zemljišne evidencije (tapije, gruntovnice), dnevnike i registre za gruntovnice, sudski protokol, potvrde, upisnik parnica, glasnike zakona i naredaba.

Serije u fondu:

1. Dnevnici
2. Registri

3. Protokoli
4. Upisnici

Valorizacija fonda: 3

Na osnovu građe može se pratiti stanje zemljišnog fonda od perioda osmanske uprave do perioda Socijalističke Jugoslavije, a može koristiti i za rješavanje vlasničkih odnosa i određenih pravnih interesa fizičkih i pravnih lica.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski, njemački, osmanski

Pismo u građi: latinica, gotica, arapsko

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1955 – 1964.

Historijat stvaraoca fonda:

Podaci dobijeni od strane Općine Gradačac (kao izvor korištena monografija “112 godina Gradačačkog suda“) govore slijedeće:

„Godine 1887. kada je zvanično počela sa radom Gruntovnica u Gradačačkom kotaru, zapisano je da je Kotarski ured u Gradačcu činio: kotarski predstojnik, politički pristav I razreda, kotarski pisari, cestar, šumski vježbenik, sudski pristav, auskultant, šerijatski sudija, geometar, gruntovničar, poreznik II razreda, porezni oficijal II razreda, Ađ. porezni vježbenik, sreski liječnik I razreda, članovi kotarskog medžlisa, načelnik i zastupnici.“

Godine 1955. formiran je Sreski sud u Gradačcu za područje opština Gradačac i Srnice (“Sl. list NRBiH“, br. 28/55), a 1958. godine za područje opštine Gradačac (“Sl. list NRBiH“, br. 43/58).

Sreski sud Gračanica*

Signatura fonda: BiH-ATKT/SSG

Vremenski raspon građe: 1943 – 1964, [1889 – 1893]

Količina građe: 6 knj., 98 fasc., 24 pov. (17 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži ostavinske spise, upisnike i imenike ostavinskih predmeta.

Napomena: Fond sadrži građu iz austrougarskog perioda, a nastalu u radu katastra (tapije).

Serije u fondu:

1. Ostavinski spisi
2. Upisnici i imenici ostavinskih predmeta

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Gračanice može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski, osmanski
Pismo u građi: latinica, arapsko
Arhivistička informativna pomagala: PrP
Stepen sredenosti: registraturno sreden
Dostupnost: bez ograničenja
Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1943 – 1964.

Historijat stvaraoca fonda:

Opštinski sud Tuzla

Signatura fonda: BiH-ATKT/OST
Vremenski raspon građe: 1932 – 1992.
Količina građe: 132 knj., 278 pov. (60 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži ostavinske i parnične predmete, te upisnike i imenike krivičnih referata.

Serije u fondu:

3. Ostavinski predmeti
4. Parnični predmeti
5. Upisnici i imenici parničnih predmeta
6. Upisnici i imenici krivičnih predmeta
7. Upisnici ovjera

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Tuzle može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski
Pismo u građi: latinica
Arhivistička informativna pomagala: PrP
Stepen sredenosti: registraturno sreden
Dostupnost: bez ograničenja
Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1932 –

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Sreski sud Tuzla
2. Opštinski sud Tuzla

Historijat stvaraoca fonda:

Redovni sudovi su organi državne vlasti koji u jedinstvenom sistemu vlasti vrše sudsku funkciju u granicama svoje nadležnosti utvrđene ustavom i zakonom. U vršenju svoje funkcije sudovi su nezavisni i sude na osnovu ustava, zakona i općih akata. Skupština SR

Bosne i Hercegovine je na sjednici Društveno-političkog vijeća, 27. decembra 1974. godine, donijela *Zakon o redovnim sudovima* ("Sl. list SRBiH", br. 31/74), na onovu kojeg smo imali: opštinski, okružni privredni, Viši privredni sud u Sarajevu, Upravni sud Bosne i Hercegovine i Vrhovni sud Bosne i Hercegovine. Opštinski sud se osniva za područje jedne ili više opština, a može imati jedno ili više odjeljenja izvan sjedišta suda, kao svoju samostalnu organizacionu jedinicu koja vrši poslove u okviru nadležnosti utvrđenih *Zakonom*. Odjeljenje opštinskog suda osniva se za područja jedne ili više opštinskih sudova. U odjeljenju opštinskog suda obavljaju se svi poslovi iz nadležnosti opštinskog suda za koja je nadležan sudija pojedinac u skladu sa propisima o mjesnoj nadležnosti kao i zemljišno-knjižni poslovi i poslovi ovjere potpisa, rukopisa i prepisa.

Opštinski sudovi i odjeljenja opštinskih sudova su:

1. Opštinski sud u Lukavcu za područje opštine Lukavac
2. Opštinski sud u Tuzli za područja opština: Banovići, Kalesija, Kladanj, Lopare, Srebrenik, Tuzla i Živinice u kojima ima i odjeljenja.

Godine 1955. formiran je Sreski sud u Tuzli za područje opština: Gornja Tuzla, Lukavac, Podorašje, Srebrenik, Šekovići, Tojšići, Tuzla i Živinice ("Sl. list NRBiH", br. 28/55), a 1958. godine Sreski sud u Tuzli ima nadležnost na području opština: Tuzla, Kalesija, Srebrenik i Živinice ("Sl. list NRBiH", br. 43/58). Do 1964. godine radi kao Sreski sud kada mijenja naziv u Opštinski sud ("Sl. list SRBiH", br. 6/64), a jula mjeseca 1989. godine dobija naziv Osnovni sud Tuzla.

Opštinski sud Banovići

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSB

Vremenski raspon građe: 1964 – 1977.

Količina građe: 41 knj., 53 pov. (12,5 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži građanske parnice, vanparnične predmete, krivice, zamolnice, zapisnike sa uviđaja, izvršenja krivičnih sankcija, predmete istrage i pomilovanja, upisnike i imenike.

Serije u fondu:

1. Građanski predmeti
2. Vanparnični predmeti
3. Predmeti istrage
4. Predmeti pomilovanja
5. Krivice
6. Knjige (upisnici i imenici)

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Banovića može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP
Stepen sredenosti: registraturno sređen
Dostupnost: bez ograničenja
Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1964 –

Historijat stvaraoca fonda:

Godine 1964. ("Sl. list SRBiH", br. 6/64) Sreski sud dobija naziv Opštinski sud u Banovićima, a *Zakonom o redovnim sudovima* 1974. godine ("Sl. list SRBiH", br. 31/74) sud u Banovićima postaje odjeljenje Opštinskog suda u Tuzli.

Opštinski sud Lukavac

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSL
Vremenski raspon građe: 1959 – 1978.
Količina građe: 49 knj., 340 pov. (50 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži serije parničnih, vanparničnih, krivičnih i ostavinskih predmeta, kao i upisnike i imenike (i upisnik MAL 1972 – 1989).

Serije u fondu:

1. Parnični predmeti
2. Vanparnični predmeti
3. Krivični predmeti
4. Ostavinski predmeti
5. Upisnici i imenici

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Lukavca može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski
Pismo u građi: latinica
Arhivistička informativna pomagala: PrP, SAP
Stepen sredenosti: registraturno sređen
Dostupnost: bez ograničenja
Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1959 –

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Sreski sud Lukavac
2. Opštinski sud Lukavac

Historijat stvaraoca fonda:

Lukavac je kao područje opštine pripadao formiranom Sreskom sudu u Tuzli ("Sl. list NR BiH", br. 28/55). Narodna skupština NR Bosne i Hercegovine, na sjednici Republičkog vijeća održanoj 24.10.1958. godine donijela je odluku o osnivanju Sreskog suda u Lukavcu za područje opštine Lukavac (*Odluka o osnivanju, ukidanju, sjedištu i teritorijalnoj nadležnosti sreskih i okružnih sudova na području NR Bosne i Hercegovine* – "Sl. list NR BiH", br. 43/58). Maja mjeseca 1959. godine Izvršno vijeće NR Bosne i Hercegovine je donijelo odluku o početku rada Sreskog suda u Lukavcu, na osnovu koje je počeo sa radom 1. juna 1959. godine, a naredbu o sprovođenju ove odluke trebao je donijeti Državni sekretarijat za pravosudnu upravu NR Bosne i Hercegovine. Od 1964. godine ovaj sud dobija naziv Opštinski sud ("Sl. list SR BiH", br. 6/64), a *Zakonom o redovnim sudovima* 1974. godine Opštinski sud u Lukavcu je teritorijalno nadležan za područje opštine Lukavac ("Sl. list SR BiH", br. 31/74).

Opštinski sud Kladanj

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSK

Vremenski raspon građe: 1945 – 1977.

Količina građe: 62 knj., 148 pov. (38 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži vanparnične, parnične, krivične i ostavinske predmete, upisnike i imenike.

Serije u fondu:

1. Vanparnični predmeti
2. Parnični predmeti
3. Krivični predmeti
4. Ostavinski predmeti
5. Upisnici i imenici

Valorizacija fonda: 3

Građa fonda uz ilustraciju sudskog poretka na prostoru Kladnja može poslužiti za rješavanje određenih pravnih interesa građana i pravnih subjekata.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sređenosti: registraturno sređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1945 –

Promjene naziva stvaraoca fonda:

1. Sreski sud Kladanj
2. Opštinski sud Kladanj

Historijat stvaraoca fonda:

Na osnovu *Odluke o osnivanju, ukidanju, sjedištu i teritorijalnoj nadležnosti sreskih i okružnih sudova na području NR Bosne i Hercegovine* 1955. godine određena je teritorijalna nadležnost i sjedište Sreskog suda u Kladnju za područje opština Kladanj i Olovo ("Sl. list NRBiH", br. 28/55), a 1958. godine samo za područje opštine Kladanj ("Sl. list NRBiH", br. 43/58). Od 1964. godine ovaj sud dobija naziv Opštinski sud ("Sl. list SRBiH", br. 6/64), a *Zakonom o redovnim sudovima* 1974. godine sud u Kladnju postaje odjeljenje Opštinskog suda u Tuzli ("Sl. list SRBiH", br. 31/74).

Opštinski sud Gračanica

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSG

Vremenski raspon građe: 1965 – 1978.

Količina građe: 13 knj., 100 pov. (13 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži ostavinske i parnične spise, upisnike O predmeta, imenike O predmeta, upisnike P predmeta i imenike P predmeta.

Serije u fondu:

1. Ostavinski spisi
2. Parnični spisi
3. Upisnici i imenici P i O predmeta

Valorizacija fonda: 4

Iako građa u fondu nije potpuna može pružiti podatke o radu ovoga suda, kao i za ostvarenje ličnih prava.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1965 –

Historijat stvaraoca fonda:

Opštinski sud za prekršaje Živinice

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSPŽ

Vremenski raspon građe: 1957/1975, 1980.

Količina građe: 37 knj. (3 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži imenike, upisnike i djelovodnik koji se odnose na prekršaje.

Serije u fondu:

1. Prekršajni upisnici
2. Prekršajni imenici

Valorizacija fonda: 4

Iako je građa u fondu nepotpuna i pretežno se sastoji od knjiga, može pružiti podatke o radu ovoga suda.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sređen

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1957 – 1980.

Historijat stvaraoca fonda:

Živinice su kao područje opštine 1955. godine pripadale formiranom Sreskom sudu u Tuzli, koji je i 1958. godine imao nadležnost na području opštine Živinice ("Sl. list NRBiH", br. 28/55. i 43/58).

Osnovni sud udruženog rada Tuzla

Signatura fonda: BiH-ATKT/OSURT

Vremenski raspon građe: 1975 – 1992.

Količina građe: 425 pov. (85 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži predmete RS «R», RS «S», ST, «RS» Š, «RS» R i odluke nastale u radu ovoga suda.

Serije u fondu:

1. Sudski predmeti RS-R
2. Sudski predmeti RS-S
3. Sudski predmeti ST
4. Sudski predmeti RS-Š
5. Sudski predmeti RS-R odluke
6. Sudski predmeti RS-S odluke

Valorizacija fonda: 4

Građa fonda predstavlja svjedočanstvo o postojanju suda prilagođenog socijalističkom društvenom uređenju, radničkom samoupravljanju, udruženom radu i njihovim specifičnostima.

Jezik u građi: bosanski, srpski, hrvatski

Pismo u građi: latinica, ćirilica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno srede

Dostupnost: bez ograničenja

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1975 – 1992.

Historijat stvaraoca fonda:

Sudovi su nezavisni u vršenju sudske funkcije a odlučuju na osnovu ustava, zakona i samoupravnih općih akata. *Zakonom o osnivanju, nadležnosti i sastavu sudova udruženog rada* („Sl. list SRBiH“, br. 31/74) koji je donijela Skupština SR Bosne i Hercegovine na sjednici Vijeća udruženog rada 27. decembra 1974. godine, osnovan je Sud udruženog rada u Tuzli za područja opština: Banovići, Bijeljina, Bratunac, Brčko, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lopare, Lukavac, Orašje, Srebrenica, Srebrenik, Šekovići, Tuzla, Ugljevik, Vlasenica, Zvornik i Živinice, a za teritoriju SR Bosne i Hercegovine osnovan je Sud udruženog rada Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Sarajevu. Sudovi osnovani ovim zakonom počeli su sa radom 1. maja 1975. godine. Do donošenja pravila o unutrašnjem poslovanju sudovi su primjenjivali pravila o unutrašnjem poslovanju redovnih sudova prema uputstvu koje je donio republički sekretar za pravosuđe i organizaciju uprave. Osnovni sud udruženog rada Tuzla prestao je sa radom 30.6.1992. godine na osnovu *Zakona o prestanku važenja Zakona o sudovima udruženog rada* („Sl. list SRBiH“, br. 4/92).

Sud udruženog rada je osnovan s ciljem zaštite samoupravljanja, praćenja društvenih odnosa, pojava, ukazivanja na potrebu donošenja ili izmjena propisa, predlaganje mjera za ostvarivanje radničkih i samoupravnih prava i zaštitu društvenog vlasništva. Sudovi udruženog rada odlučivali su u prvom stepenu o postojanju uslova za organizovanje osnovnih organizacija udruženog rada i radnih zajednica, o zahtjevima za zaštitu prava rada društvenim sredstvima i drugih samoupravnih prava i društvene svojine i rješavaju sporove o organizovanju i izdvajanju osnovnih organizacija udruženog rada, o spajanju, pripajanju i podjeli organizacija udruženog rada, o zaključenju i sprovođenju samoupravnih sporazuma o udruživanju i međusobnim odnosima u udruženom radu, itd. Sudovi u prvom stepenu rješavali su i sporove o stjecanju i prestanku svojstva radnika u udruženom radu, kao i sporove o drugim samoupravnim pravima i obavezama radnika iz međusobnih odnosa u udruženom radu u organizacijama udruženog rada, radnim zajednicama državnih organa, društveno-političkih organizacija i udruženja i drugih radnih zajednica koje nisu organizovane kao organizacije udruženog rada, kao i u drugim društvenim i građanskim pravnim licima i radne sporove koji nastaju iz ugovora o zapošljavanju i sl.

Sud udruženog rada, kao sud prvog stepena, odlučivao je u vijeću koje je bilo sastavljeno od stalnog sudije kao predsjednika vijeća i dvojice povremenih sudija kao članova vijeća. Sukob o nadležnosti između sudova udruženog rada kao prvostepenih sudova rješavao je Sud udruženog rada Bosne i Hercegovine, a sukob o nadležnosti između suda udruženog rada i redovnog suda rješavao je Vrhovni sud Bosne i Hercegovine.

Garnizonski sud Tuzla

Signatura fonda: BiH-ATKT/GST

Vremenski raspon građe: 1909 – 1917.

Količina građe: 11 knj., 67 fasc. (16 d/m)

Sadržaj fonda:

Fond sadrži kaznene predmete nastale u radu ovoga suda, protokole, registre, "ausvajse" i popise aktivnih vojnika u periodu 1905 – 1914. godine.

Valorizacija fonda: 3

Iako je građa u fondu nepotpuna, nastala je u austrougarskom periodu i predstavlja svjedočanstvo o postojanju ovoga suda i njegovim specifičnostima.

Jezik u građi: njemački

Pismo u građi: gotica

Arhivistička informativna pomagala: PrP

Stepen sredenosti: registraturno sreden

Dostupnost: ograničena

Vremenski raspon djelovanja stvaraoca fonda: 1909 – 1917.

Historijat stvaraoca fonda: